

Malikane / gotik hikaye

Category: Hekayalar, Kitapcy

написано kitapcy | 22 января, 2025

Malikane / gotik hikaye GOTİK HİKAYELER: MALİKANE

1878 yılında İskoçya'da Clyde nehrinin kıyısında küçük bir köyde doğdum. Çocukluğum Milton adındaki bu köyde geçti. Çılgın bir bilimsel gelişme ve endüstrileşme dönemi idi. Bugün nasıl baş döndürücü bir teknolojik gelişme ve globalleşme sizlerin nefesinizi kesiyorsa o zamanlar henüz tam farkında olmadığım ama yaşamımızın en ince dokularına kadar sızmış olan bu endüstrileşme çılgınlığı da bizim nefesimizi kesiyordu.

Babam, amcam, arkadaşlarımla babası sabahın erken saatlerinde bize görünmeden trene biner, sadece bütün ülkeye değil dünyaya kromat yetiştirmede Amerika ile yarışan J&J Shawfield Fabrikası'na gider ve yine bize görünmeden geri dönerlerdi. Annem sanki özellikle babamı bize göstermezdi. Sabah kalktığımda annemin elindeki yaralar kanıyorsa babamın geldiğini anlardım. Size tuhaf gelecek ama eğer ellerindeki yaralar o sabah azmamışsa üzülür, dövülmüş yulaf tanesi büyüklüğündeki deliklerden kanlı cerehat görünüyorsa sevinirdim. Çamaşırdan derdi. Babanın iş gömleklerini yıkamaktan. Bu açıklama bana kapıyı arkamdan çekip bu uçsuz bucaksız doğada bütün gün yok olmama yeterdi. Ne de olsa bütün arkadaşlarımla annesinin elleri de öyleydi ve benim sıram da bir gün köydeki öbür erkekler gibi gelecekti. O zamana kadar kafama takmama gerek yoktu.

Büyüleyici tepeler, asırlık kalın gövdeli akçaağaçlar, en tepesine bakacağız diye kış üstü düşüp gülmekten öldüğümüz çınar ağaçları, karlı sert dağlarından yeşil yollar buldukça kıvrılan, ani boşluklarda şimşek hızıyla dökülen, düzlüklerde şırıl şırıl akan buz gibi burn (İskoçyaca çay, pınar, dere demektir ve bizim oradaki adı Overtoun Burn'dür), buraların kendine özgü vahşilik, özgürlük, dikbaşlılık kokan havası

bizleri kendisine çekiyor, hayal dünyamızı besliyor, oyunlarımıza temel oluşturuyordu. Akşam olup da evlere girmek ölümdü, yaşamın gerçekleriyle yüz yüze gelmek demekti. Belki de yaşam ölümdü. Ölüm de yaşam. Bir an önce bir şeyler atıştırıp yatağımıza girmek sabah gene dışarı çıkabilmek için yapmamız gereken zorunlu bir işten başka bir şey değildi bizim için. Bu böyle on üç yaşıma, amcamın cesedini gördüğüm güne kadar sürdü.

Fabrika ülkenin en büyüklerindendi. Sahibi, kimya endüstrisine üstün hizmetleri dolayısıyla Kraliçe Victoria'nın Baron unvanı verdiği John White, dini bütün bir adamdı. Bilimsel çalışmalarını yakından takip ederek babasından devraldığı fabrikasında hemen pratiğe uyguluyor; rakiplerini gerçek bir girişimciye yakışır bir şekilde (tehdit ve fiyat düşürerek) alt ediyor; bu arada gittikçe büyüyen gelirinin önemli bir bölümünü dini yatırımlara aktarıyordu. Kiliseye yüksek miktarlarda bağışta bulunuyor; çocuk esirgeme kurumları, dini gençlik dernekleri, vakıflar, aşevleri, fakir çocuk yurtları, çalışan ailelerin çocukları için kreşler açıyor; kiliselerde konuşmalar yapıyor; dernek ve vakıflarında gençlere İncil hakkında eğitimler sağlıyordu. İşe gelmezlerse pubda (içki içilip sohbet edilen yerler) içmeye giderler diye kendi işçilerini pazar günleri bile çalıştırıyordu. Günde on iki saat, haftada yedi gün yemek molası bile vermeksizin çalıştırdığı işçilere yöre halkı Baron'un Kanaryaları adını takmıştı. Her gün krom tozu solumaktan ölü gibi bembeyaz olan yüzleri ve sarı kromat tozu kaplı giysileri nedeniyle.

Baron unvanına yakışan bir şato yavrusu yaptırmıştı Overtoun Burn'ün derin bir yarıkla ikiye böldüğü, yeşilin en koyu tonlarının karanlık ağaç gölgeleriyle binbir çeşit oyun oynadığı tepeye. Kendi gibi dini bütün eşiyle birlikte yaşıyordu burada. Malikanesini özellikle Gotik mimarisinde inşa ettirmişti ki kötü ruhlar uzak dursun, görenler Allah korkusunu ta iliklerinde hissetsin. Binanın dış cephesini şeytanın varlığını hatırlatan, ağızları karanlık bir kuyu gibi

daima açık, koca kafalı, eğciş büğcüş vücutlu, ucube yaratıkların heykelleriyle donatmış; kapı üstlerine süslü dini vecizeler yazdırmıştı. Sadece biz çocuklar için değil, köy halkı için de tüyler ürpertici olan bu malikanede Baron kendini Allah'a daha yakın hissettiğini söylüyordu. Çünkü bir rivayete göre iki dünya arasındaki duvar bu tepede bir tül kadar inceydi. Bazen köylüler kilisede yaptıkları duaya ilaveten, toprakları kendilerine yasak olan bu malikaneye yaklaşabilecekleri en yakın noktalara kadar çıkar oralarda dua ederlerdi. Kaç kere oyun oynarken kiliseye ayak basmayanları bile karanlık ağaç diplerinde, gölgeli su başlarında dua ederken yakaladığım olmuştu.

Bir gün amcamın iş yerinde öldüğü haberi geldi. Artık on üç yaşındaydım ve sorumluluklarımı yerine getirmeliydim. Trene binecek param olmadığı için beş saat Clyde Nehri boyunca yürüyerek fabrikaya ulaştım. Fabrika nehrin kıyısındaydı. Üzerinden o güne kadar hiç görmediğim sarılıkta bir buhar çıkıyordu. Babam ve ben cesedi aldık. Fabrikada dokuz yüz işçi çalışıyordu. Bu o dönem için çok büyük bir rakamdı. Hepsi civar köylerden geliyorlardı. Yorgunluktan mı yoksa amcamın yüzünde burnunu göremediğimden mi ne bayılmışım.

GOTİK HİKAYELER: MALİKANE Devam ediyor

Biz nasıl köye geri geldik, cenaze töreni nasıl yapıldı hiç hatırlamıyorum. On gün hasta yattığım yatağında kafamdan silemediğim tek şey babamın burnunun yerinde durduğu ama deliklerini ayıran duvarın yok olduğu; arkadaşımın babasının kulak zarlarının, içine dolan krom tozuyla eriyip yastığına aktığı; başka bir arkadaşımın babasının ayak parmaklarının baş parmağıyla birleştiği; her çalışanın ellerinin, yüzlerinin, sırtlarının cerahatli yararlarla dolu olduğuydu. Anlaşılan Baron, çalışanlarının bedenlerinden çok ruhlarına önem veriyordu. İşte farketmeden hep kaçtığım, hep ertelediğim, öğrenmek istemediğim, zamanı gelince cebelleşirim dediğim gerçek buydu. Beni de böyle bir gelecek bekliyordu. Baron White'ın Kanaryaları'ndan biri olmak. O an, hasta yatağında

buralardan gitmeye karar verdim.

Ne olursa olsun bu her gün zehirlenen topraklarda, burunsuz, kulaksız, ayak ve el parmaksız insanlar diyarında kalmayacaktım. Öyle de yaptım. Birer zombi gibi gezen, ne kulağı duyan ne soluk borusu olan bu insanlardan arkama bile bakmadan kaçtım. Londra'ya gittim. Fleet Street'in önüne çıkarttığı küçük büyük bütün fırsatlardan yararlanarak yılmadan çalıştım, sonunda hatırı sayılır bir gazeteci oldum. Fakat nerden bilebilirdim ki, doğduğum yerler beni hiç ummadığım ama tam da kendisine yakışır bir şekilde geri çağıracaktı.

0 gün köyden bir mektup geldiğinde çok şaşırdım. Şimdiye kadar bana kimse yazmamamıştı. Benim de böyle bir ihtiyacı hissettiğim söylenemezdi tabii. Mektup küçük kuzenimdendi. Amcamın, öldüğünde henüz kundakta olan, en küçük çocuğu. Eğri büğrü yazısıyla köpeğinin kaybolduğundan söz ediyor, benden onu bulmamı istiyordu. Bana biraz saçma göründü. Oradakilerin de yapabileceği böyle basit bir şey için bana yazması, hatta gelmemi istemesi tuhaftı. Mektubun açıkça ifade edemediği bir şeyler olduğunu sezerek ilk trene atladım. Beş-altı saat sonra güzelim İskoçya'nın vahşi ama bir o kadar da nefes kesici manzaraları, kompartımanımın penceresinden akıp gitmeye başladığında heyecanlanmadığımı söylesem yalan olur.

Nihayet tren Shawfield'e ulaştı. Fabrikanın yanından geçerken kapalı pencereden bile kompartımana sızan koku iğrençti. Çürük yumurta kokusu. Nehrın iğrenç bir sarılıkta akan suyu tren fabrikadan uzaklaştıkça berraklaştı. Üzerindeki sarı buharlar kayboldu. Köye en yakın istasyonda indim. Bekleyen bir arabacıya işaret ettim. Hafiften yağmur başlamıştı. Eve vardığımda babamın cenazesi dışarı çıkarılıyordu. Yengem bunun için beni çağırmadıklarını söyledi. Gerçekten kuzenimin köpeği kaybolmuştu ama ben gelene kadar da babam ölmüştü. Şanslıymışım. Babamın cenazesini kaçırmamıştım anneminki gibi.

Bir an önce bu kayıp köpek meselesini halledip işimin başına

dönmek istiyordum, daha doğrusu bu canlı cenazeler köyünden bir an önce uzaklaşıp gene onları unutmak için can atıyordum. Fakat bu kez ömür boyu kurtulamayacak derecede onlara dolanmak üzere olduğumun ne yazık ki farkında değildim.

Gotik Hikaye – Malikane devam ediyor...

Kuzenim gezerken köpeğinin malikane topraklarına doğru kaçtığını, arkasından bağırıp koşsa da onu kaybettiğini anlattı – annesinin yanında – Baş başa kaldığımızdaysa onu bulduğunu ama bundan kimseye bahsetmememi söyledi. Şimdi bir şey açıklayamazmış. Ancak malikaneye gidersek bana onu gösterebilirmiş. Hemen Baron’a bir mektup yazıp topraklarında araştırma yapmak için izin istedim. Baron da kuzenimin köpeğini kaybetmesine üzüldüğünü, benim gelip araştırma yapabileceğimi söyledi. Tek şartı gündüz, güneş batmadan araştırma yapmamdı. “İşte bu imkansız!” dedi kuzenim. Gece karanlıkta olmalıymış yoksa bana gösteremezmiş.

“O zaman gizlice gideriz biz de,” diye karşılık verdim. Sevinçle gülümsedi.

Yanımıza bir fener alarak hava daha tam kararmadan yola çıktık. Arabacıya malikaneye doğusundaki yoldan gitmesini söyledim. Yüzüme hayretle karışık bir korkuyla baktı.

“Kuzenim köpeğini o yol üzerinde kaybetmiş de,” diye açıklama ihtiyacı hissettim.

“Oralar pek tekin değildir beyim,” dedi.

“Neden?”

“Ne bileyim? Oralarda hayaletlerin dolaştığı söylenir de...”

“Hiç gören olmuş mu?”

“Valla ben başkasının yalancısıyım. Bu dünya ile öbür dünya arasındaki duvar bir tül kadar ince derler orda.”

“Eğer öyleyse görmeğe değer o zaman,” deyip arabaya atladım, kuzenim de arkamdan atladı. Bunun üzerine arabacı isteksizce atları dehledi. Kuzenimle bakıştık. On yaşında, akıllı görünüşlü bir çocuktı. Babasını hiç hatırlamıyordu. Halbuki ona ne kadar da çok benziyor. Umarım babası ve diğerleri gibi Baron’un Kanaryaları’ndan olmaz.

Malikaneye çıkan yol ayrımına gelindiğinde atlar aniden durdu. Sanki bir şeyden ürkmüşe benziyorlardı. Arabacı ne yaptı ettiyse o yola girmediler.

“Kusura bakmayın beyim, bundan sonrasını yayan gitmek zorundasınız.”

Mecburen arabadan indik. İkide bir haç çıkaran arabacıya parasını verdim. Adam atları çılgınlar gibi dehleyerek uzaklaştı. Önümüzde en azından yirmi dakikalık bir yürüyüş vardı. Güneş batmak üzereydi. Ortalık aniden kararır diye feneri hazır ettim. Buralar ben görmeyeli epey değişmiş, sanki daha bir esrarengiz olmuştu. Tepeye yaklaşmamıza rağmen malikane devasa akçaağaçlar, çınarlar arasından gözüküyordu. Yarattıkları gölgelerin serinliğinden midir nedir içim ürperdi. Toprak da biraz çamurlaşmıştı. Havada tuhaf bir sessizlik var diye düşünüyordum ki ürkütücü haşmetiyle malikane karşımıza çıkıverdi. Ne kadar tüyler ürpertici olduğunu unutmuştum. Kendisiyle aynı tarzda inşa edilen muhteşem Overtoun Köprüsü’nün karşı yakasında işte ben buradayım diyordu. Malikaneden görünmemek için hemen eğildik.

“Merak etme daha hava aydınlık, henüz bir şey olmaz,” dedi kuzenim.

“Ne olacak?”

“Birazdan görürsün, hele bir hava kararsın.”

Bir anda bütün sesler kesildi, sanki zaman durmuş gibi geldi. Ne bir yaprak kıpırtısı ne de bir kuş kanadı. Acaba su da mı akıyor diye başımı uzatıp aşağıya baktım. O anda bütün sesler

geri geldi ya da ben öyle sandım. Su şırıl şırıl akıyordu. Fakat artık güneş batmıştı.

“Ne olursa olsun sakın korkma ve yerinden kımıldama,” dedi kuzenim. Der demez malikanenin duvarlarındaki ucube yaratıklar yerlerinden çıkıp, kulakları sağır edici bir çığlıkla çirkin ağızlarından salyalar akıta akıta, hışımla üzerimize doğru geldiler.

“Hiç korkma ve gözlerini onlardan ayırma.”

Öyle yaptım. Bu yumurcak bunları nereden öğrenmiş? Hay Allah! Korkmamak elde değil. Ay ışığında ucubeler olduklarından daha korkunç gözüküyorlar. Yarattıkları rüzgarın etkisiyle sırt üstü yere yıkıldık. Baktım, kuzenim genç bir ağaç gövdesine tutunuyor savrulmamak için. Bir yandan da gözlerini üzerine üzerine gelen yaratıktan ayırmıyor. İzin versek bizi mahvedecekler. Anlaşılan bizim buralarda dolaşmamıza kızdılar. Bizden bir şey saklıyorlar. Görmemizi istemedikleri şey ne acaba? Sürekli onlara bakınca sonunda oldukları yerde taş kesildiler. Bunu fırsat bilip yandaki dik yamaçtan yosunlu taşlara tutuna tutuna aşağıya indik. Kalbim mücadelenin etkisiyle sanki göğüs kafesimden fırlayacak gibi atıyordu. Su çok berraktı. Biraz suyla yüzümü ıslattım. Kalın kemerler aşağıdan yukarıya bakıldığında köprüyü daha bir haşmetli gösteriyordu. O sırada geniş ana kemerin altındaki koyu karanlık alanda bir kımıltı oldu.

İkimiz de dümdüz yere yattık. Bir süre kıpırtıyı izledikten sonra, “Bu o,” dedi kuzenim. “Bu o.”

Çalılar arasından küçük bir köpek çıkıp geldi. Kuzenimle sarmaş dolaş oldular. Hava iyice karardığından feneri yakmak istedim.

“Yakma! Yoksa onları göremeyiz!”

“Kimleri göremeyiz?”

Fısıltıyla konuşuyorduk.

“Bekle, şimdi gelirler.”

“Daha kimi göreceğiz?”

Sabırsızlanmaya başlamıştım. “Köpeğini buldun işte! Daha ne istiyorsun? Hadi gidelim artık buradan!”

Fakat baktım, hiç yerinden kımıldamıyor, köpeğine sımsıkı sarılmış yatıyor. Koktuğumdan falan değil, bir an önce bu işi sonuçlandırıp buralardan uzaklaşmak, işimin başına dönmek istediğimden sabırsızlanıyordum. Fakat onu burada yalnız bırakacak değildim elbette. Çaresiz, tekrar başımı otlara gömdüm.

Bir süre sonra köprünün altı bir eğlence yeri gibi insanlarla doldu. Ay ışığının altında müthiş bir manzaraydı. Hiç aceleleri olmadan gülüp konuşuyor, şakalaşıyorlardı. Kimi balık tutuyor, kimi şarkı söylüyor; kimi içki içiyor, kimi kağıt oynuyordu. Tulum çalıp dans eden bile vardı.

“Bak,” dedi kuzenim heyecanla, “Orada balık tutanı tanıdın mı?”

Uzaktan yüzünü çıkartamamıştım.

“Gel yanına gidelim,” dedi ve yerinden kalktı. Ben de kalktım.

“Baba bak! Sözümü tuttum. Sana kimi getirdim?” diyerek yaklaştı adama.

Aman tanrım bu amcamdı. Yerinden kalkıp beni kucakladı. Beni gördüğüne çok sevindiğini söyledi. Öldüğü zamanki gibi değildi. Burnu yerli yerindeydi. Aklım karışmıştı. Arkalardan annem çıkageldi. Sımsıkı sarıldı. Sağlığımın iyi olduğunu görmek onu çok sevindirmiş. Elllerinde cerahatli yara deliklerinden eser yoktu. Üç güne kalmaz babam da buraya gelirmiş. Öyle söyledi.

Sabaha kadar orada köprünün altında eğlendik. Uzun zamandır görmediğim arkadaşlarımı gördüm; hiç gülmediğim kadar güldüm. Sabahın ilk ışıklarıyla gittiler. Fakat her gece orada olduklarını, ne zaman istersem onları gelip görebileceğimi söylediler. Neden burada toplandıklarını sordum. Bu malikane topraklarında eski vücutlarına kavuştuklarını, kendilerini rahat hissettiklerini, buraya kopmaz bağlarla bağlı olduklarını, o yüzden her gece geldiklerini söylediler. Baron'dan intikam mı almak istediklerini sordum. Yook dediler. Öbür dünyada intikam diye bir şey söz konusu değilmiş. Bu dünyada eden ettiğiyle kalırmış. O kadar!

Meğer kuzenimin köpeği de hayaletmiş, o da gitti gün ışımadan. Çok iyi bir av köpeği olduğundan hayaletlerin kokusunu almış, seslerini duymuş ve merak ettiği için, onları bulmak amacıyla köprüden atlamış. Tez canlılığı köprünün on beş metre yükseklikte olduğunu farketmesine fırsat vermemiş. Yere düşer düşmez ölmüş zavallı. Kuzenim de böylelikle bulmuş hayaletleri. Çok geçmeden herkesin onları göremediğini ya da hayaletlerin kendilerini herkese göstermediklerini fark etmiş. Ben ikinci kişiymişim bu ayrıcalığa sahip olan.

“Peki beni çağırmak nereden aklına geldi?” diye sordum.

“Sen burada bir efsanesin,” dedi. “Buradan kaçıp Baron'un Kanaryaları'ndan biri olmaktan kurtulan tek kişisin. Elbette sende de bu yeteneğin olabileceğini tahmin ettim. Hem babam özellikle seni bulmamı istemişti. Kim bilir belki tanışmamızı sağlamak için.”

Bu kez bir parçamın buralarda kaldığını hissederek ayrıldım Milton'dan. Söz verdiğim gibi hiç kimseye olanlardan bahsetmedim. Fakat her zaman o yöredeki gelişmelerle yakından ilgilendim. Gazeteci olmam bunu daha da kolaylaştırıyordu. Çok geçmeden Baron öldü. Sonra savaş çıktı. Hala sağlık ve güvenlik koşullarından uzakta üretimini sürdürüyordu fabrika yeni sahipleriyle. 1938'de Overtoun Malikanesi ve toprakları yöre belediyesinin yönetimine geçti. İkinci Savaş çıktı.

Fabrika savaş ekonomisine müthiş katkılarını sürdürürken yeni varisleri bu durumu çoşkuyla karşıladılar. 0 sıralar malikane, hastane olarak kullanılmaya başlandı. 1950’de fabrikada müthiş bir patlama oldu. Bir çok l ve yaralı olmasına rağmen iş koşullarında hiç bir değişiklik yapılmadı. Bölgedeki topraklar krom artıklarına öylesine doydu ki, yeraltı su kaynaklarının bile geri dönülemez bir şekilde zehirlendiği söylenmekte.

Ne yazık ki, kuzenim beni dinleyip Londra’ya gelmedi. Kim bilir neden, aile mesleğinde devam etti. Baron’un Kanaryaları arasında çok yaygın olan akciğer kanserinden öldü. Gittiğim ziyaretlerde onu da malikanenin topraklarında gördüm. Kpeğiyle sarmaş dolaş oynuyordu.

1820’den beri ülkenin %70 kromat üretimini yapan fabrika 1967’de kapatıldı. Suda çözülebilen ve doğadan hiç bir zaman yok olmayan atık maddesi kromiyum zehirini tonlarca miktarda gelecek nesillere hediye bıraktıktan sonra.

Köyde tanıdık kimse kalmadı. lenler öldü, genler başka şehirlere gt fakat malikane bütün haşmetiyle ayakta kaldı. şimdi halka açık olduğu için, çok yaşlanmama rağmen arada bir hala oralara gider, birinci katındaki kafede çay içer; bahçesinde yardımcımla gezerim. Duvarlarındaki ucubeler artık yerlerinden kımıldamazlar ama gözlerim her ihtimale karşı hep üzerlerinde olur. Bazen onların da gözleriyle beni takip ettiklerini yakalarım. Bazı akşamlar köprü üzerinde biraz oyalanır, güneş batır batmaz tekerlekli sandalyemden kalkıp köprüden aşağıya bakarım. Neredeyse bütün köy halkı orada olur. Onlara el sallarım, gülümserim. Yardımcım gayri ihtiyari ne gördüğümü merak edip kafasını şöyle bir aşağıya uzatır. Tabii hiç bir şey göremez. Sonra kendini çekip bana döner.

“Buralar çok sessiz. Akşam oldu, kimseler kalmadı baksanıza. Biz de gitsek iyi olur,” der ve gideriz.

Arada sırada gazetelerde bazı av köpeklerinin Overtoun Köprüsü’nden atlayıp öldüklerini okurum. ‘İntihar eden

köpekler' diye yazarlar. Bilmiyorlar ki... Neyse zaten herkes artık iyice delirdiğimi düşünüyor. İlgisi yok. Sadece gereğinden fazla yaşıyorum o kadar.

Necva ESEN. Hekâyalar